

Content: OER 2019 MANAGER RETAIL BOL 25162

---

1. Welkom

1.1 Welkom

Beste student,

Wij bieden je graag bijgaande 'gids' aan waarmee wij je wegwijs willen maken binnen Rijn IJssel. Deze gids noemen we de St-OER: **S**tudiegids en **O**nderwijs- en **E**xamenregeling. Wij vinden het belangrijk dat je weet wat je kunt verwachten tijdens je opleiding en wat je rechten en plichten zijn, rond thema's als onderwijs, begeleiding en examineren. De St-OER bestaat eigenlijk uit 2 delen. In de onderwijs- en examenregeling (OER) is beschreven hoe het onderwijs en de examinering er voor jouw opleiding uit ziet. Ook kun je lezen hoe we jou begeleiden, volgen en waarderen. Kortom, in de OER is de weg van onderwijs naar diploma beschreven. In de studiegids vind je ook informatie over de locatie waar je jouw opleiding volgt.

Jouw St-OER is dus afgestemd op de opleiding die je volgt en op de locatie waar jij onderwijs volgt. Het examenreglement, als bijlage, is onderdeel van de examenregeling. We adviseren je om ook dit examenreglement door te nemen. De OER geldt voor de duur van je opleiding. Als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving moet de informatie in de OER soms tussentijds worden aangepast. Via SBIS word je geïnformeerd over deze aanpassingen. Naast de St-OER bestaat er ook nog het studentenstatuut, de onderwijsovereenkomst en de beroepspraktijkovereenkomst. Dit hele pakket zorgt ervoor dat we weten wat we van elkaar kunnen verwachten.

We wensen jou een prachtige onderwijsperiode toe bij Rijn IJssel! Onze docenten en ondersteuners staan klaar om je daarbij te begeleiden.

Veel succes bij je opleiding.

Arnhem, april 2019

College van bestuur Rijn IJssel

2.Onderwijsregeling

2.1 Inleiding

In de onderwijsregeling vind je belangrijke informatie over jouw opleiding. Je vindt hier een beschrijving van het onderwijsaanbod, de beroepspraktijkvorming (BPV) en de begeleiding die je op school en in de BPV mag verwachten. Hier staat ook beschreven wat je kunt doen als je een klacht hebt.

2.2 Jouw beroep en het kwalificatiedossier

In het mbo, dus ook bij Rijn IJssel, staat jouw toekomstige beroep in de opleiding centraal. Alle mbo opleidingen in Nederland moeten voldoen aan dezelfde eisen. Deze eisen staan in een zogenoemd kwalificatiedossier. In een kwalificatiedossier staat beschreven wat een mbo-student aan het eind van zijn opleiding moet kennen en kunnen. Op basis daarvan ontwerpen scholen hun onderwijs- en examenprogramma.

De Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) ontwikkelt en onderhoudt de kwalificatiedossiers. Alle kwalificatiedossiers van alle opleidingen samen noemen we de 'kwalificatiestructuur' van het Nederlandse middelbare beroepsonderwijs.

Wat is een kwalificatie eigenlijk?

Met een kwalificatie geef je aan of iemand geschikt en bekwaam is voor het uitvoeren van een bepaald beroep in het vervolgonderwijs en in de maatschappij. In het kwalificatiedossier van jouw beroep is aangegeven wat je moet weten en over welke vaardigheden en beroepshouding je moet beschikken.

Je kunt het kwalificatiedossier van je opleiding bekijken op de website van [SBB](#).

De indeling van een kwalificatiedossier

Alle opleidingen zijn op dezelfde manier beschreven. Die beschrijving ziet er als volgt uit:

Een kwalificatiedossier bestaat uit een basisdeel en profieldelen. Samen vormen zij de kwalificatie. Keuzedelen zijn de 'plus' op de kwalificatie en maken de opleiding compleet.

Een kwalificatiedossier bestaat uit de volgende onderdelen:

- Het basisdeel dat gevormd wordt door de beroepsspecifieke onderdelen (de gemeenschappelijke kerntaken en werkprocessen voor het gehele kwalificatiedossier) én de generieke onderdelen (Nederlandse taal, rekenen, Loopbaan en Burgerschap en zover het een mbo-4 opleiding betreft Engels);
- Eén of meerdere profieldelen; een profieldeel bestaat uit één of meerdere kerntaken en werkprocessen die specifiek gelden voor de kwalificatie.

Wat kun je met jouw opleiding en wat zijn de werkzaamheden

In het kwalificatiedossier staat de typering van het beroep. Daarin kun je lezen wat je werkzaamheden zijn, wat er van je beroepshouding gevraagd wordt en wat het resultaat van de werkzaamheden zijn. Dit staat beschreven in het basisdeel en het profieldeel.

2.3 Jouw opleiding

2.3.1 Kerntaken, werkprocessen

In het kwalificatiedossier staan voor het beroep specifieke kerntaken en werkprocessen genoemd. Kerntaken zijn taken die tijdens de beroepsbeoefening vaak voorkomen of veel tijd in beslag nemen. Met andere woorden, het beroep bestaat voor een groot deel uit deze taken. Alle kerntaken samen beschrijven de essentie van de beroepsuitoefening.

Om de kerntaken goed te kunnen uitvoeren heb je kennis en vaardigheden nodig. De specifieke werkzaamheden die bij een kerntaak horen worden op basis van kennis en vaardigheden samengesteld in zogenaamde werkprocessen. In het kwalificatiedossier wordt ook aangegeven hoe ingewikkeld de kerntaken zijn (complexiteit) en de mate waarin je uiteindelijk verantwoordelijk bent (moet je het helemaal zelf doen of met begeleiding).

2.3.2 Generieke onderdelen

De generieke onderdelen zijn opgenomen in het basisdeel van het kwalificatiedossier. De generieke onderdelen zijn Nederlandse taal, rekenen, Loopbaan en Burgerschap en wanneer je een mbo4-opleiding volgt ook Engels.

2.3.3 Loopbaan & Burgerschap

Je leert bij Rijn IJssel voor een beroep. Daarnaast is er ook aandacht voor goed burgerschap en jouw persoonlijke loopbaan.

Met het onderdeel 'Loopbaan' leer je goed om te gaan met je studie en leer je hoe je moet plannen. Ook verken je jouw mogelijkheden op de arbeidsmarkt en in het vervolgonderwijs.

Daarnaast ben je burger in Nederland. Je woont in een buurt, een dorp of een stad in Nederland. Je mag stemmen, je werkt of je bent vrijwilliger bijvoorbeeld bij een sportclub. Kortom, je bent een burger in de Nederlandse samenleving. Daarom is 'Burgerschap' onderdeel van je opleiding.

Voor meer informatie over de kaders van Loopbaan en Burgerschap klik [hier](#).

2.3.4 Keuzedelen

Je hebt iets te kiezen in je opleiding!

Een mbo-opleiding bestaat uit een basis- en een profieldeel en keuzedelen. Keuzedelen mag je zelf kiezen. Ze zijn bedoeld ter verbreding of verdieping van je vak of gericht op doorstroom naar een vervolgopleiding. Wil je doorstromen naar een andere mbo-opleiding

of naar het hbo, dan is het logisch de doorstroomgerichte keuzedelen te volgen. Je loopbaancoach kan je helpen kiezen.

Opleidingen bieden soms een keuze uit verschillende groepen keuzedelen aan of er kan gekozen worden uit losse keuzedelen. Het gekozen keuzedeel mag niet overlappen met één of meerdere onderdelen van jouw kwalificatie. De examencommissie beoordeelt dit.

Kiezen is niet vrijblijvend

Het aantal uren dat je aan keuzedelen besteedt, is afhankelijk van de opleiding die je volgt. Dat zie je in onderstaande tabel. Heb je een keuze gemaakt en ben je toegelaten, dan wordt dit vastgelegd in het opleidingsblad.

Kwalificatieniveau	Soort opleiding	Keuzedeelverplichting
Niveau 1	Entreeopleiding	240 klokuren
Niveau 2	Basisberoepsopleiding	480 klokuren
Niveau 3	Vakopleiding	720 klokuren
Niveau 4	Middenkaderopleiding – 3 jaar	720 klokuren
Niveau 4	Middenkaderopleiding – 4 jaar	960 klokuren
Niveau 4	Specialistenopleiding – 1 jaar	240 klokuren

Zelf kiezen wil niet zeggen dat keuzedelen vrijblijvend zijn. Keuzedelen zijn verplicht en moeten afgesloten worden met een examen. Heb je een keuzedeel met tenminste een 5,5 afgerond dan komt dit op je diploma te staan. Heb je een onvoldoende, dan komt dit er niet op te staan. Je hoeft geen voldoende voor de keuzedelen te halen om te kunnen slagen. Het cijfer komt altijd op je resultatenlijst te staan, ook als het onvoldoende is.

Vragen?

Wil je meer weten over keuzedelen? Informeer dan bij je loopbaancoach. Je loopbaancoach kan je informatie geven over het keuzeproces en de manier waarop een keuzedeel (of een combinatie van keuzedelen) jouw opleiding kan verbreden, verdiepen of van waarde kan zijn voor de vervolgopleiding.

Welke keuzedelen?

De school mag alleen keuzedelen aanbieden die zijn gekoppeld aan een kwalificatie. Deze gekoppelde keuzedelen zijn opgenomen in een landelijk register. De school mag uit deze lijst kiezen welke keuzedelen ze aanbieden. In SBIS kun je zien welke keuzedelen jouw opleiding aanbiedt. Jij mag kiezen uit het gehele aanbod van Rijn IJssel, dus ook uit keuzedelen die niet gekoppeld zijn.

2.4 Rijk Onderwijs

Onze samenleving verandert razendsnel. Rijn IJssel beweegt mee met de steeds veranderende trends op de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt van nu en in de toekomst vraagt om goed opgeleide professionals, die zichzelf steeds blijven ontwikkelen. We verzorgen onderwijs dat aansluit op de vraag van het bedrijfsleven én op jouw vragen. Rijn IJssel daagt studenten uit het beste uit zichzelf te halen. Dat doen wij met **Rijk** Onderwijs, **Rijn IJssel** met de K van **kw**aliteit. Rijk Onderwijs is gepersonaliseerd onderwijs: jouw leervraag is het uitgangspunt. Jij en jouw toekomstige beroep staan centraal. Je krijgt onderwijs dat inspeelt op wat jij nodig hebt, precies wanneer jij dat nodig hebt.

Bekijk dit filmpje om een beeld te krijgen:http://www.youtube.com/embed/62f3_ba-iuU

2.4.1 Beroepstaken

We gebruiken het kwalificatiedossier van jouw beroep om jouw opleiding vorm te geven. Daarbij gaan we uit van beroepstaken. Een beroepstaak bestaat uit een aantal werkprocessen die logisch bij elkaar passen. Ga naar het opleidingsplan in het linkermenu of klik hier voor de beroepstaken voor jouw opleiding. De beroepstaak is de basis voor de leereenheid. (zie 2.4.2.)

2.4.2 Leereenheden, leeractiviteiten en bronnen

Een leereenheid is een beroepsechte, uitdagende opdracht. Tijdens een leereenheid werk je altijd aan één beroepstaak en dat doe je tijdens je opleiding meerdere keren: je oefent hierdoor telkens dat onderdeel van je beroep, totdat je het kunt. Jouw opleiding bestaat uit leereenheden van 5 weken, waarvan de volgorde grotendeels flexibel is. Dat doen we, zodat jouw opleiding zoveel mogelijk kan aansluiten bij jou. Aansluiten bij wat jij wilt leren, hoe en wanneer.

We bieden jou leeractiviteiten om de leereenheid te kunnen uitvoeren. Leeractiviteiten doe je om de kennis, vaardigheden en gedrag te leren die je nodig hebt. Je hebt de keuze uit verschillende bronnen binnen de leeractiviteiten. Zo kun je zelf bepalen op welke manier en welk moment je leert.

De Beroepstaken, Leereenheden en Leeractiviteiten vormen de backbone van je opleiding. Deze vind je in de leerroute SBIS. Voor een overzicht van de backbone van jouw opleiding klik [hier](#).

2.5 Beroepspraktijkvorming

Leren in een bedrijf of instelling noemen we beroepspraktijkvorming (BPV). Dit is een belangrijk onderdeel van jouw opleiding, want daar ervaar je en leer je wat jouw beroep in het echt inhoudt.

Het bedrijf of de instelling waar je stage loopt, moet als leerbedrijf erkend zijn voor de opleiding die jij volgt. Volg je een BOL-opleiding? Dan helpt de opleiding je bij het vinden van een BPV-plaats. Volg je een BBL-opleiding? Dan moet je zelf zorgen voor een leer/werkplek.

We kennen binnen Rijn IJssel verschillende vormen van BPV. Welke vorm voor jou geldt, hangt van de opbouw van jouw opleiding af.

- BPV in de vorm van een 'lint': elke week heb je één of meer dagen BPV;
- BPV in de vorm van een 'blok': gedurende een aantal weken heb je elke dag BPV, waarbij er vaak terugkom-momenten zijn op school;
- Combinatie van beide vormen.

Jouw leervragen staan ook in de BPV centraal, net als in de leereenheden op school. Je werkt tijdens de BPV aan leereenheden en je kunt de (eind)opdracht(en) vaak in je BPV uitvoeren. Je hebt een praktijkopleider (soms ook aangegeven met de term leermeester) tijdens de BPV die jou binnen het leerbedrijf begeleidt en die contact heeft met school. Vanuit school begeleidt de BPV-begeleider (soms ook leermeester) je in de BPV.

Wil je meer informatie over de BPV, vraag dan je BPV-begeleider of je loopbaancoach naar informatiebronnen van jouw opleiding. Voorbeelden van informatiebronnen zijn:

- Voorlichtingsmateriaal over de BPV;
- Het werkboek BPV;
- BPV-gids.

Klik [hier](#) voor jouw BPV programmering.

2.5.1 Beroepspraktijkovereenkomst

Je bent verplicht voor de duur van de BPV een BPV-overeenkomst te tekenen. Ook het leerbedrijf moet de BPV-overeenkomst tekenen. Je kunt pas starten met de BPV nadat de BPV-overeenkomst getekend en goedgekeurd is door de opleiding. De datum waarop de BPV-overeenkomst op school aanwezig moet zijn, hoor je van jouw BPV-begeleider.

2.6 Begeleiding op school

Jouw leervraag is het uitgangspunt binnen ons onderwijs. Jij bepaalt wat je wilt leren, wanneer en hoe. Samen ontdekken we jouw drijfveren en talenten. De begeleiding is een samenspel tussen jou en jouw docenten, begeleiders, praktijkopleiders en medestudenten.

2.6.1 Loopbaancoaching

De loopbaancoach heeft een sleutelrol in jouw begeleiding. Samen zorgen jullie ervoor dat het onderwijs aansluit bij jouw mogelijkheden, ambities en talenten. Jouw loopbaancoach helpt je daarbij: bij het ophalen van jouw leervragen en het vertalen van die vragen naar onderwijs. Je loopbaancoach begeleidt jou in studievoortgang, persoonlijke ontwikkeling en je loopbaan.

2.6.2 Extra ondersteuning

Soms zijn jouw leervragen wat lastiger te stellen of voor jouw loopbaancoach te vertalen. Bij Studentzaken werken mensen zoals ambulante begeleiders, orthopedagogen, psychologen en studieloopbaanadviseurs. Zij kunnen samen met jou en jouw loopbaancoach in gesprek gaan om jouw leervragen te bespreken.

- Wat heb jij nodig om succesvol te zijn?
- Waar kan de loopbaancoach of de medewerker van Studentzaken jou bij helpen?
- Welke aanpassingen moeten er gedaan worden in jouw leeromgeving? Je kunt hierbij denken aan dingen als een aangepaste stoel, een liftsleutel of een aangepast rooster of examen.

Dit zijn allemaal punten die jij kunt bespreken met de medewerkers van Studentzaken. Het kan ook nodig zijn dat zij jou een tijdje begeleiden samen met de loopbaancoach. Heb je buiten school ook al begeleiding, dan is het misschien verstandig om ook hen te betrekken bij jouw leervragen op school. Samen kom je verder, en zo kunnen wij jou de juiste begeleiding geven die ook past bij jouw situatie, binnen en buiten school.

Studentzaken kan ook verwijzen naar een externe instantie zoals een wijkcoach of een expertisecentrum.

Voor meer informatie over Studentzaken, klik [hier](#).

2.7 Volgen en waarderen

Tijdens je opleiding ontwikkel jij je steeds verder tot een professional. Als je het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar hebt, ben je klaar om examen te doen.

We volgen en waarderen, samen met jou, jouw ontwikkeling in het beroep. Dat doen we op verschillende manieren.

- **Kennis, vaardigheden en houding.** Je leert en oefent tijdens leeractiviteiten. Je test jezelf regelmatig, zodat jijzelf en jouw docenten weten waar je nog mee moet oefenen. Je kunt leren en zelf je kennis toetsen met het programma 'Drillster' in SBIS.
- **Feedback en feedforward.** Met de oplevering van een leereenheid laat je zien wat je geleerd hebt in de leeractiviteiten. Na iedere leereenheid blikken we samen met jou terug op hoe je de opdracht hebt uitgevoerd en wat je hebt opgeleverd. Dat noemen we feedback. Je wordt gedurende je opleiding steeds meer zelf verantwoordelijk voor het vragen van feedback. Zo kun je feedback ontvangen die gericht is op jouw leervragen. Jij verzamelt de feedback en de tips (feedforward) die je krijgt om een stapje verder te komen.
- Regelmatig bekijken we samen hoe jij je hebt ontwikkeld in de werkprocessen van jouw beroep. We kijken dan naar kennis, vaardigheden en beroepshouding. Daarnaast kijken we naar de vorderingen in de generieke vakken zoals Nederlands, Engels, Rekenen en Burgerschap. Wil je weten hoe we dat doen, klik dan [hier](#).

2.8 Studie advies

Rijn IJssel is verplicht om je een studieadvies te geven. Dit studieadvies wordt gegeven tussen de 9 en 12 maanden voor een opleiding die langer duurt dan 2 jaar. Voor een opleiding die een jaar duurt wordt het studieadvies gegeven tussen de 3 en 4 maanden van je opleiding.

Hoe wij dit vormgeven leggen we hier uit:

Gedurende je opleiding heb je regelmatig loopbaangesprekken met je loopbaancoach. Je hebt minimaal 2 loopbaangesprekken, voordat je een studieadvies krijgt. Dit studieadvies wordt gegeven in een studievoortgangsgesprek op een door je opleiding aangegeven moment.

De gesprekken voer je met je loopbaancoach, deze legt de gesprekken vast in SBIS. In de gesprekken komen onder andere je capaciteiten, je houding en je participatie aan bod. Dit alles in relatie tot je studievoortgang.

In het studievoortgangsgesprek kun je een positief of een negatief advies krijgen, er wordt bij het geven van een advies ook rekening gehouden met persoonlijke omstandigheden. Een negatief studieadvies is altijd bindend. Omdat we regelmatig met jou in gesprek zijn over je studievoortgang, zal dit bindend studieadvies niet als een verrassing komen. Als tijdens een loopbaangesprek blijkt dat je geen goede voortgang maakt, dan krijg je een schriftelijke waarschuwing. Ook krijg je genoeg tijd en begeleiding om jezelf te verbeteren..

1. Een positief advies betekent dat je op je plek zit en de opleiding kunt vervolgen;
2. Een negatief bindend studieadvies betekent dat de opleiding onvoldoende bij jou aansluit.

Als je een negatief bindend studieadvies gekregen hebt, dan heb je recht om in beroep te gaan bij de Commissie van Beroep voor de Examens. Raadpleeg voor de procedure het reglement van de Commissie van Beroep voor de Examens. Het volledige reglement vind je **[hier](#)**.

Het team helpt jou, als je een negatief bindend studieadvies gekregen hebt gedurende maximaal 8 weken bij het zoeken naar een nieuwe opleiding. Dit kan zijn zowel binnen als buiten Rijn IJssel. Je mag je bij Rijn IJssel niet nog eens inschrijven voor dezelfde opleiding. Als je 3 keer een negatief bindend studieadvies hebt gekregen. In dat geval helpen we je met zoeken naar een passende opleiding buiten Rijn IJssel. Volg je een Entree opleiding dan mag je je na een negatief bindend studieadvies gedurende 2 jaar niet meer inschrijven bij Rijn IJssel voor een Entree opleiding.

Bij iedere nieuwe opleiding krijg je een studieadvies.

Klik [hier](#) voor de Studiejaarwegwijzer met met uitleg over het bindend studieadvies en ijkmomenten.

2.9 Klachten

We hopen het natuurlijk niet, maar het kan voorkomen dat je ergens ontevreden over bent. Voor ons als instelling is het belangrijk om te weten wat er speelt, zodat we kunnen verbeteren. Dus bespreek je klacht met je begeleiders. Er is ook een klachtencommissie binnen Rijn IJssel, voor klachten waar je met elkaar niet uitkomt. Klik [hier](#) voor de klachtenprocedure.

3.Examenregeling

3.1 Inleiding

De examenregeling laat zien hoe jouw examen in elkaar zit en aan welke eisen je moet voldoen voor je diploma.

3.2 Examenreglement

Het Examenreglement mbo Rijn IJssel 2019-2020 dient ervoor te zorgen dat voor iedere student gelijke examenregels gelden. In dit reglement wordt uitgelegd hoe je slaag-/zakbeslissing eruit ziet, aan welke voorwaarden je moet voldoen voor bijvoorbeeld een vrijstelling en hoe je in aanmerking komt voor aangepaste examinering. Je vindt hier ook de afspraken rondom bezwaar en beroep. Klik [hier](#) voor het Examenreglement mbo Rijn IJssel 2019-2020

3.3 Jouw examenplan

In het examenplan van je opleiding (klik [hier](#)) staat precies omschreven welke examens je moet doen en aan welke diploma-eisen je moet voldoen om je diploma te kunnen halen.

Je kunt jouw examenplan in SBIS vinden in het menu aan de linkerkant. Als je nog geen examenplan kunt zien, neem dan contact op met je loopbaancoach. Het kan namelijk zo zijn dat je examenplan pas in een later stadium aan je opleiding wordt toegevoegd.

3.4 Jouw diploma

Om je diploma te behalen moet je voldoen aan twee soorten eisen:

- exameneisen en
- diploma-eisen.

Deze eisen kun je vinden in het kwalificatiedossier dat bij jouw opleiding hoort. Als de examencommissie de resultaten van je examens heeft vastgesteld én heeft vastgesteld dat je aan de slaag-/zakbeslissing hebt voldaan ben je geslaagd en krijg je jouw diploma.

3.5 Exameneisen

De onderdelen waarvoor je een examen moet afleggen, vallen onder de exameneisen. Exameneisen zijn de eisen die gelden voor een examenonderdeel.

Je doet examen in de volgende onderdelen:

- Beroepsexamen: dit zijn kerntaak- en werkprocesexamens
- Examens generieke eisen: Nederlands, rekenen en Engels
- Examens Keuzedelen

3.5.1 Beroepsspecifieke examens

Beroepsspecifieke examens zijn de examens van kerntaken en de werkprocessen. Hierin laat je zien dat je de kennis, vaardigheden en beroepshouding hebt, om als beginnend beroepsbeoefenaar aan het werk te kunnen. Beroepsspecifieke examens kunnen verschillende vormen hebben. Denk hierbij aan een Proeve van Bekwaamheid, een examengesprek of een kennisexamen.

3.5.2 Examens Nederlandse taal, rekenen en Engels (mbo-4)

Voor Nederlandse taal krijg je een centraal examen voor de vaardigheden Lezen en Luisteren en instellingsexamens voor de vaardigheden Spreken, Gesprekken voeren en Schrijven Afhankelijk van het niveau van je opleiding moet je aan de volgende eisen voldoen:

· Niveau 1 (Entree)	2F ¹
· Niveau 2 en 3	2F
· Niveau 4	3F

¹ Voor niveau geldt een examenverplichting. Dat betekent: Je bent verplicht om de examens Nederlandse taal en rekenen te maken. Het resultaat telt niet mee voor je diploma.

Rekenen wordt afgesloten met een centraal examen. Afhankelijk van het niveau van je opleiding moet je voldoen aan dezelfde eisen als voor Nederlandse taal.

Het is mogelijk om het examen Nederlandse taal en/of rekenen op een ander niveau af te leggen. Je loopbaancoach kan je hier meer informatie over geven of raadpleeg het examenreglement.

Als je een mbo4-opleiding volgt dan doe je ook examen voor Engels. Hiervoor leg je een centraal examen Lezen en Luisteren af en instellingsexamens voor de vaardigheden Spreken, Gesprekken voeren en Schrijven. De eisen voor Engels zijn als volgt vastgesteld:

- Lezen en Luisteren B1
- Spreken, Gesprekken voeren en Schrijven A2

Het is mogelijk om het examen Engels op een ander niveau af te leggen. Je loopbaancoach kan je hier meer informatie over geven of raadpleeg het examenreglement.

Locatie centrale examens

De centrale examens voor Nederlandse taal, rekenen en Engels (mbo-4) worden afgenomen op de Utrechtsestraat in Arnhem.

Locatie instellingsexamens

De instellingsexamens voor Nederlands en Engels vinden op school plaats.

3.5.3 Examens keuzedelen

Voor ieder keuzedeel moet je een of meerdere examens doen. Voor de keuzedelen die hetzelfde zijn als de generieke vakken, gelden dezelfde regels en voorwaarden.

3.6 Diploma- eisen

Diploma-eisen zijn aanvullende eisen waaraan je voldaan moet hebben. Deze gelden naast de exameneisen. Er is wel een verschil; een diploma-eis sluit je namelijk niet af met een examen.

Je hebt voldaan aan de diploma-eisen als je:

- voldaan hebt aan de inspanningsverplichting voor Loopbaan en Burgerschap;
- jouw beroepspraktijkvorming (BPV) met een voldoende afgerond hebt.

3.6.1 Inspanningsverplichting Loopbaan en Burgerschap

Voor de diploma-eis Loopbaan en Burgerschap geldt een inspanningsverplichting. Wat je moet doen om aan deze inspanningsverplichting te voldoen staat in het bijgevoegde [verantwoordingsdocument Loopbaan en Burgerschap](#) beschreven.

Uiteindelijk beslist de examencommissie of je aan de inspanningsverplichting hebt voldaan. Loopbaan en Burgerschap wordt als 'Voldaan' op de resultatenlijst bij je diploma vermeld.

3.6.2 Afronden beroepspraktijkvorming

Het afsluiten van de BPV is een diploma-eis. In de Infographic over Leren en Examineren in de praktijk (klik [hier](#)) kan je zien wat je moet doen om de BPV met een positief resultaat te kunnen afsluiten. Uiteindelijk beslist de examencommissie of je aan de diploma-eis BPV hebt voldaan. Het afsluiten van de BPV wordt niet apart vermeld op de resultatenlijst bij je diploma.

3.7 Aanmelden voor examens

Je wordt door de opleiding ingepland volgens de examenplanning. Het kan voorkomen dat je zelf moet intekenen voor een examen bij het examenbureau. Je wordt hier dan door de docent over geïnformeerd. Binnen de reguliere opleidingsduur worden voor elk examen 2 examenmomenten ingepland. Mocht je 1 of meerder examenmomenten gemist hebben (geoorloofd en/of ongeoorloofd) dan kan het zijn dat het 3e moment na de reguliere opleidingsduur ingepland wordt.

Klik [hier](#) voor informatie over behoud van examenkansen bij opleidingen van team Business & Retail.

Aanmelden voor de centrale examens Nederlandse taal, rekenen en Engels (mbo-4)

Alle studenten van Rijn IJssel leggen hun centrale examens op de Utrechtsestraat in Arnhem af.

Het Instellingsexamenbureau zorgt ervoor dat de centrale examens op de juiste manier afgenomen worden. Je wordt door de examencommissie in overleg met je loopbaancoach hiervoor aangemeld. Je ontvangt van het instellingsexamenbureau een uitnodiging voor het centrale examen waarvoor je bent aangemeld. Daarin staat precies waar je moet zijn, hoe laat en wat je mee moet nemen. Dit doen zij namens de examencommissie van jouw cluster.

3.8 Aanvullende voorwaarden voor deelname aan examens

Bij enkele proeven of examens moet aan de voorwaardelijke eisen van de examenopdrachten voldaan zijn om aan het examen deel te nemen. Raadpleeg hiervoor het examenplan (paragraaf 3.3).

3.9 Geslaagd?

De examencommissie verwerkt de resultaten in het examendossier in SBIS en bewaart de examenbescheiden in het examendossier van de student. Tijdens de diplomavergadering controleert de examencommissie het examendossier en beoordeelt of je hebt voldaan aan de slaag/zakbeslissing van jouw opleiding. De examencommissie stelt vast of je bent geslaagd. Vervolgens ontvang je het diploma en de bijbehorende resultatenlijst.

Predicaat 'Cum Laude'

Als de examencommissie besloten heeft dat je geslaagd bent, bekijkt zij ook of je in aanmerking komt voor het predicaat 'Cum Laude'. 'Cum Laude' betekent 'met lof'. Het predicaat 'Cum Laude' wordt op je diploma vermeld. De voorwaarden voor het krijgen van het predicaat Cum Laude staan beschreven in het examenreglement.

3.10 Herkansen van een examen

Wil je één of meerdere examens herkansen, raadpleeg dan het examenreglement. Hierin staat beschreven onder welke voorwaarden je mag herkansen en hoe je in aanmerking kan komen voor een extra herkansingsmogelijkheid.

3.11 Aanvragen instellingsverklaring of certificaat

Het kan gebeuren dat je stopt met je opleiding. Als je al examenonderdelen hebt gehaald, kun je de examencommissie vragen om de resultaten die je behaald hebt voor je op papier te zetten. Op basis hiervan kun je mogelijk vrijstelling krijgen bij een andere opleiding. Dit kunnen we op twee manieren doen:

- Instellingsverklaring

Als je als student met de opleiding stopt voordat je aan de eisen voor een certificaat of diploma hebt voldaan, dan kun je geen certificaat of diploma krijgen. Je kunt dan wel een Instellingsverklaring krijgen waarin staat welke examenonderdelen je hebt afgesloten en met welk resultaat. Deze instellingsverklaring wordt door jou als student aangevraagd bij de examencommissie. De examencommissie stelt vast of je aan de vereisten voldoet.

- Certificaat

Als je voor een onderdeel waaraan bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) wel een certificaat is verbonden, dan zorgt de examencommissie ervoor dat je deze ontvangt. De examencommissie stelt vast of je aan deze vereisten voldoet. Klik [hier](#) om te zien voor welke onderdelen je een certificaat kunt krijgen.

3.12 Diploma behaald – en nu?

Je hebt je diploma behaald. Gefeliciteerd! Maar wat nu? Er zijn veel mogelijkheden: werken, doorstromen binnen het mbo of doorstromen naar het hbo bijvoorbeeld. Als je niet verder gaat studeren of gaat werken, moet je drie dingen regelen. Doe dit op tijd, anders loop je het risico dat je geld terug moet betalen aan DUO en mogelijk ook een boete krijgt.

1. Uitschrijven bij de studentenadministratie

Als je een diploma hebt gehaald gebeurt dit automatisch. Stop je vóóordat jij je diploma hebt gehaald, dan moet je dit zelf regelen. Als je in de loop van het schooljaar afstudeert of als je jouw opleiding tussentijds verlaat, kun je een deel van de door jou betaalde kosten terug krijgen.

2. Stopzetten studiefinanciering

Je krijgt studiefinanciering van DUO (dienst Uitvoering Onderwijs). Je hebt recht op studiefinanciering tot en met de maand waarin je wordt uitgeschreven. Wij schrijven je uit zodra je bent geslaagd. Dat is het moment dat de examencommissie beslist dat je bent geslaagd. Dit is niet de dag van de diploma-uitreiking. Je moet zelf deze datum aan DUO doorgeven. Dit kun je online doen: www.duo.nl

3. Stopzetten studenten OV-chipkaart

Je moet je OV-studentenreisproduct stopzetten. Dit kun je online doen bij DUO. Je mag je OV-chipkaart houden, maar DUO haalt je studentenabonnement van je OV-chipkaart.

Via bijgaande link heb je toegang tot DUO om alle handelingen te kunnen doen, om je tijdig uit te schrijven en je OV-studentenreisproduct stop te zetten. <https://duo.nl/particulier/opleiding-stoppen-of-wijzigen/index.jsp>

4. Bijzondere procedures bij examinering

4.1 Bijzondere procedures bij examinering

In het examenreglement is aangegeven dat je onder bepaalde voorwaarden en afspraken recht hebt op bijvoorbeeld aangepaste examinering of vrijstelling. Je kunt een aanvraag hiervoor doen het linker menu in SBIS 'service aanvragen'. De formulieren die je hiervoor nodig hebt kun je vinden in het linker menu in SBIS 'Informatie'.

Kijk in het examenreglement of je mogelijk recht hebt op een aanpassing en of je gebruik wilt maken van een 'service aanvraag'.